

Vragen gemeenten

Gemeenten hebben aan de Belastingdienst 6 situaties voorgelegd met de vraag of eindheffing verschuldigd is op grond van artikel 8.1, onderdeel e, Uitvoeringsregeling loonbelasting 2011 (URLB 2011). De antwoorden zijn aan de Belastingdienst voorgelegd en kunnen gemeenten op weg helpen bij de beoordeling periodiciteit.

Antwoorden per situatie

Situatie 1: Onvoldoende winst

Er heeft niet eerder een Bbz-vaststelling plaatsgevonden. De onderneming van de zelfstandige heeft niet voldoende winst gegenereerd waardoor de lening wordt omgezet in een bedrag om niet.

Antwoord

Als niet eerder een Bbz-vaststelling heeft plaatsgevonden, moet de kans worden beoordeeld of er nog een volgende gaat komen. Het is redelijkerwijs mogelijk dat de zelfstandige in de toekomst opnieuw in aanmerking kan komen voor de Bbz-regeling. Hierdoor wordt voldaan aan het periodiciteitsvereiste. Er is dus sprake van een periodieke uitkering. Tenzij duidelijk is dat de zelfstandige het Bbz met succes gaat verlaten, is er dus sprake van belastbaarheid en is de gemeente eindheffing verschuldigd.

Situatie 2: Eenmalige definitieve Bbz-vaststelling tijdens IOAZ-uitkering

Er heeft niet eerder een Bbz-vaststelling plaatsgevonden. De zelfstandige geniet op het toets-moment een IOAZ-uitkering. De IOAZ is een uitkering voor oudere zelfstandige ondernemers (55+) die gestopt zijn met hun onderneming. De IOAZ-uitkering vult het inkomen aan tot bijstandsniveau. Een IOAZ vloeit juridisch niet voort uit de Participatiewet.

Antwoord

Op grond van het arrest van 18 december 2015 van de Hoge Raad wordt de periodiciteit ook getoetst op het vereiste of het redelijkerwijs waarschijnlijk is dat in de toekomst wederom een beroep door de zelfstandige kan worden gedaan op een uitkering vanuit dezelfde ontstaansgrond. De Memorie van Toelichting spreekt van eenzelfde oorzaak. Als we ervan uitgaan dat met het begrip 'eenzelfde ontstaansgrond' en 'eenzelfde oorzaak' hetzelfde wordt bedoeld, dan is sprake van een periodieke uitkering in de zin van artikel 3.100 van de Wet IB. Als echter 'dezelfde ontstaansgrond' betekent dat de uitkering op grond van eenzelfde juridische basis is dan is geen sprake van een periodieke uitkering.

Aangezien een IOAZ-uitkering juridisch niet voortvloeit uit de Participatiewet neemt de kennisgroep vooralsnog het standpunt in dat er in deze concrete situatie geen sprake is van een periodieke uitkering; de uitkeringen kennen beide een andere ontstaansgrond. De gemeente is geen eindheffing verschuldigd.

Situatie 3: Eenmalige definitieve Bbz-vaststelling, voldoende inkomsten

Er heeft niet eerder een Bbz-vaststelling plaatsgevonden. Op het toets-moment heeft de zelfstandige voldoende inkomsten uit zijn bedrijf/beroep en er is geen verwachting dat hij wederom een beroep moet doen op de Bbz-regeling. De ontvangen bedragen van de gemeente blijven een lening.

Antwoord kennisgroep

Er is geen sprake van een periodieke uitkering. De gemeente is geen eindheffing verschuldigd.

Situatie 4: Eenmalige definitieve Bbz-vaststelling tijdens AOW-uitkering

Er heeft niet eerder een Bbz-vaststelling plaatsgevonden. De zelfstandige geniet op het toets-moment een AOW-uitkering. Het is voor de zelfstandige niet meer mogelijk om ooit nog mee te doen aan de Bbz-regeling of een soortgelijke regeling uit dezelfde ontstaansgrond.

Antwoord kennisgroep

Op grond van het arrest van 18 december 2015 van de Hoge Raad wordt de periodiciteit ook getoetst op het vereiste of het redelijkerwijs waarschijnlijk is dat in de toekomst wederom een beroep door de zelfstandige kan worden gedaan op de Bbz-regeling. Als de AOW-gerechtigde voldoende rechten heeft opgebouwd, zal hij geen aanvulling op het inkomen tot bijstandsniveau (meer) ontvangen. Er is geen sprake van een periodieke uitkering. De gemeente is geen eindheffing verschuldigd.

Situatie 5: Eenmalige definitieve Bbz-vaststelling tijdens loondienst

Er heeft niet eerder een Bbz-vaststelling plaatsgevonden. De onderneming van de zelfstandige heeft niet voldoende winst gegenereerd waardoor de lening wordt omgezet in een bedrag om niet. Op het toets-moment is de zelfstandige in loondienst.

Gemeenten geven aan dat op het toetsmoment belanghebbende in loondienst werkt. Op die wijze kan hij voorzien in de eigen levensbehoeften. Er is geen sprake van periodiciteit, aangezien er geen sprake is van dezelfde ontstaansgrond. Het bedrag van de omzetting blijft buiten de eindheffing. Conclusie: onbelast

Aanvulling kennisgroep

NB: Op grond van het arrest van 18 december 2015 van de Hoge Raad wordt de periodiciteit ook getoetst op het vereiste of het redelijkerwijs waarschijnlijk is dat in de toekomst wederom een beroep op de Bbz-regeling (of de bijstand) kan worden gedaan. Als dit op basis van een feitelijke beoordeling het geval is, is er sprake van een periodieke uitkering.

Situatie 6: Eenmalige definitieve Bbz-vaststelling tijdens bijstandsuitkering Participatiewet

Er heeft niet eerder een Bbz-vaststelling plaatsgevonden. De zelfstandige geniet op het toets-moment een periodieke uitkering op grond van artikel 19 van de Participatiewet¹.

Antwoord kennisgroep

Op grond van het arrest van 18 december 2015 van de Hoge Raad dient de periodiciteit ook getoetst te worden op het vereiste of het redelijkerwijs waarschijnlijk is dat in de toekomst wederom een beroep door de zelfstandige kan worden gedaan op een Bbz-regeling. In dit geval is er een waarschijnlijkheid dat in de toekomst een beroep wordt gedaan op de Bbz-regeling of een soortgelijke regeling vanuit dezelfde ontstaansgrond. Er is sprake van een periodieke uitkering en de gemeente is derhalve eindheffing verschuldigd.

---

¹ **Opmerking SZW:** In een dergelijke situatie hangt het ervan af of het gaat om algemene bijstand puur met als grondslag de Participatiewet of algemene bijstand die in het kader van het Bbz wordt verstrekt. Bij de beoordeling moet dit helder zijn.
Pw-bijstand die niets heeft te maken met het Bbz: dan onbelast;
Bbz/ Pw bijstand (een bijstandsuitkering die zijn oorsprong vindt in het Bbz): dan belast.

Bijlage

Om te beoordelen of sprake is van een periodieke uitkering, moet de betaling aan het *periodiciteitsvereiste* en het *onzekerheidsvereiste* voldoen. Voor beide vereisten geldt dat deze dienen te worden getoetst vanuit het perspectief van de verstrekker/debiteur. Er wordt gekeken naar het totale beloop van de regeling en in hoeverre daarbinnen uitkeringen worden verstrekt. Op die manier wordt de aard of het karakter van de regeling beoordeeld.

Periodiciteitsvereiste

De wetgever omschrijft in de MvT, Wet van 30 december 1983, Stb. 689, blz. 6 het begrip 'periodieke uitkering' als volgt:

"Of sprake is van een periodieke uitkering, dat wil zeggen of een uitkering deel uitmaakt of kan maken van een reeks kan uit de omstandigheden volgen, niet alleen indien deze zodanig zijn, dat zij de normale gang van zaken de verwachting wettigen, dat de uitkering in de toekomst uit eenzelfde oorzaak met zekere regelmaat zal worden herhaald, maar ook indien blijkt dat reeds uitkeringen uit een eenzelfde oorzaak met zekere tussenpozen genoten zijn, in welk laatste geval niet nodig is dat ook in de toekomst herhaling daarvan is te verwachten; niet vereist is, dat de uitkeringen met gelijke tussenpozen plaatsvinden, noch dat de bedragen daarvan gelijk zijn."

Hiermee hanteert de wetgever een ruime omschrijving van het begrip periodieke uitkering.

Met betrekking tot de Bbz-uitkering heeft de Hoge Raad op 18 december 2015 een arrest gewezen.² In rechtsoverweging 2.7 is bepaald dat aan het periodiciteitsvereiste wordt voldaan als in redelijkheid kan worden verwacht dat in een of meerdere komende jaren een uitkering kan worden ontvangen vanwege dezelfde oorzaak.³ Vanuit de positie van de gemeente bezien moet dus bij de omzetting redelijkerwijs te verwachten zijn dat ook in een of meerdere latere jaren een beroep op de regeling kan worden gedaan indien het inkomen aan de daaraan gestelde voorwaarden voldoet.⁴

Onzekerheidsvereiste

Naast de periodiciteitsvereiste wordt voor het begrip periodieke uitkering de afhankelijkheid van een toekomstige gebeurtenis getoetst. Oftewel, wordt er voldaan aan het onzekerheidsvereiste. Dit wordt vanuit het karakter van de regeling getoetst. In het geval van de Bbz-regeling is de uitkering afhankelijk van de hoogte van de winstontwikkeling en andere toekomstige inkomens- en vermogensontwikkelingen. Na afloop van het boekjaar is duidelijk of aan het inkomensvereiste voor dat jaar is voldaan.

Het genietingsmoment

Het genietingsmoment is gelegen op het moment dat de definitieve toekenning van de bijstand plaatsvindt onder verrekening van de voorlopig uitbetaalde bedragen. Dat moment is de datum van de dagtekening van de (jaarlijkse) omzettingsbeschikking (definitieve Bbz-vaststelling).

---

² ECLI:NL:HR:2015:3598

³ De rechtbank Den Haag hanteert overigens in een uitspraak van 2 juni 2016 (SGR 15/7971) het begrip 'ontstaansgrond'. Het begrip 'ontstaansgrond' lijkt zich te richten op eenzelfde juridische basis van de regeling en het begrip 'oorzaak' op een meer praktische: aanvulling op inkomen tot een bestaansminimum. De KG VP gaat er vanuit het begrip 'oorzaak'. (NB Wat is de reikwijdte van de Participatiewet? Dit gebied van het sociale zekerheidsrecht is niet het vakgebied van de KG VP/Assbel.)

⁴ Zie ook over redelijkerwijs te verwachten: BNB 1982/90. In deze casus ging het om een overduidelijke, significante hogere winstontwikkeling waarbij duidelijk was dat vanwege deze winstontwikkeling de toelage maar eenmalig zou worden toegekend.

